

Norsk Kjemisk Selskap

Faggruppe for Analytisk Kjemi

Feirer 40 år 1968-2008

ÅRSRAPPORT 2008

Styresammensetning 2008

- Leder: Elin Gjengedal, Universitet for Miljø- og Biovitenskap (UMB), Ås
- Nestleder: Torunn Berg, Norges Teknisk-Naturvitenskaplige Universitet (NTNU), Trondheim
- Kasserer: Torild Wickstrøm, GE Healthcare, Oslo
- Sekretær: Cathrine Thomsen, Folkehelseinstituttet (FHI), Oslo
- Styremedlemmer: Roland Kallenborn, Norsk institutt for Luftforskning (NILU)/ The University Centre in Svalbard (UNIS)
Åsmund Larsen, Algeta AS, Oslo

Revisor: Sverre Omang.

Faggruppens medlemmer

Faggruppe for Analytisk Kjemi har ved årsskiftet 2008/2009 690 medlemmer, derav 544 betalende. Medlemstallet har vært stabilt siden 2005. Arbeidet med å vedlikeholde listen over medlemmenes e-postadresser blir utført av NKS ved John Vedde. Antall medlemmer som har oppgitt sin e-postadresse har økt fra 573 i 2006 til 604 i 2008.

Aktiviteter i 2008

6.-8. januar

ble 18. Norske Symposium i Kromatografi arrangert på Rica Park Hotel i Sandefjord. Symposiumet er beregnet på alle som arbeider med separasjonssystemer, enten det er ekstraksjon, kromatografi, elektroforese eller andre teknikker og med kopling til alle typer detektorer, inkludert til strukturbestemmelse, som massespektrometre. Foredragene og posterne gir en kombinasjon av teoretisk innsikt, ny teknologi og praktiske anvendelser, med hovedvekt på teknologi og anvendelser. Det var 170 deltakere i 2008; til sammenligning deltok 230 på symposiet i 2006. I løpet av de tre dagene ble 38 foredrag og 12 poster presentert. Nytt av året var "tutorials, der utvalgte tema fikk en grundigere gjennomgang. Åtte foredrag var inviterte plenarforedrag holdt av internasjonale kapasiteter som Dr. Ian Wilson, Astra Zeneca, England, Dr. Niclas Karlsson, Centre for Bioanalytical Sciences, National University of Ireland, professor Marja-Liisa Riekkola, Helsinki Universitet, professor Knut Irgum, Umeå Universitet, professor Risto Kostianen, Helsinki, i tillegg til kjente norsk navn som Dr. Thomas Gundersen, Ernæringsinstituttet, Dr. Cato Brede, Regionsykehuset i Stavanger og Dr. Inge Bruheim, Aker Biomarine. Symposiumet har lange tradisjoner og en av dem er utdeling av "Den gyldne kolonne". Dette er en utmerkelse som går til deltakere som har utmerket seg både faglig og sosialt – og den tredje i rekken gikk til professor Knut Rasmussen, Farmasøytisk institutt, UiO. Seniorforsker Astri Togstad, GE Healthcare, ble av Waters tildelt reise til nest Pittcon. Omtale av konferansen kan leses i KJEMI nr. 1, 2008. Adresse til symposiets hjemmeside: <http://www.kromatografisymposiet.no>

12. februar

Årsmøtet ble avholdt på Folkehelseinstituttet, Oslo. Senioringeniør Knut Endre Sjøstad, KRIPOS, holdt foredraget "Det er ikke størrelsen det kommer an på". Møtet samlet 12 deltakere. Bevertningen var pizza og mineralvatn. Årsrapport kan leses i KJEMI 3/2008

15.-18. juni

ble 4. *Nordic Conference on Plasma Spectrochemistry* arrangert i Loen. Konferansen samlet 104 deltakere. Planer for neste arrangement er allerede lagt og komiteen håper at enda flere, spesielt fra våre nordiske naboland, vil finne veien til Stryn i juni i 2010. Denne konferansen var tenkt først og fremst som en regional (nordisk) konferanse, men med en deltakelse fra 21 land utenom Norden er det gode muligheter for å dele kunnskap og utveksle ideer også med deltakere fra andre europeiske land og Nord-Amerika. Møtet har en meget høy faglig kvalitet, med en rekke foredragsholdere som ligger helt i front innen sine forskningsfelter. 21 av 35 var inviterte foredrag. Det ble i tillegg holdt 21 ulike "Short tutorial courses", nesten en dobling i antall siden møtet i 2006. I alt 24 poster ble utstilt og nytt av året var utdeling av poster pris fra NKS' Faggruppe for Analytisk Kjemi. To priser á NOK 2000 ble tildelt Emese Kápolna, Fødevarer instituttets forskningslaboratorium i Danmark, og Sascha Nowak fra universitetet i Münster, Tyskland. Omtale av konferansen kan leses i KJEMI 6/2008. Adresse til konferansens hjemmeside: <http://www.nordicplasma.com/>

8.-10. september

Det 15. Norske røntgenmøte ble i 2008 arrangert på Quality hotell, Kristiansand. Møtet ble i 2008 – som det første møtet i 1980 – ledet av Åge Ragnar Storm. Deltakerantallet var 103, en klar økning sammenlignet med to år tilbake da møtet hadde 76 deltagere. Seminaret var opprinnelig ment å dekke røntgenfluorescens (XRF) som kvantitativ analytisk metode og da særlig for metallurgiske materialer. Analyseteknikker basert på røntgenstråling er i stadig utvikling og XRF er igjen blitt et meget attraktivt analytisk verktøy. Røntgendiffraksjon (XRD) har kommet mer og mer til anvendelse i industrilaboratorier, ikke som konkurrerende til XRF, men som en supplerende teknikk. I alt var det 20 foredrag og av disse var det tre inviterte; professor Phil Potts, The Open University, UK, Dr. Colleen Frazer, Philips Lumileds Lighting Co., California, og Dr. Bertil Magnusson, SP Technical Research Institute, Sverige. Omtale av seminaret kan leses i KJEMI 6/2008. Adresse til seminarets hjemmeside er: <http://home.no.net/rontgen/>

12. september

delte NKS-FAK ut faggruppens andre Ærespris i analytisk kjemi. Prisen omfatter en sjekk på NOK 20000, et diplom samt æresmedlemskap i Norsk Kjemisk Selskaps Faggruppe for analytisk kjemi, og tilfallet professor Eiliv Steinnes ved Institutt for Kjemi, NTNU. Eiliv Steinnes fikk prisen for sin mangeårige innsats innen analytisk kjemi og naturmiljøkjemi, både innen forskning og undervisning. Han har vært aktiv forsker i over 40 år, de første 15 år ved Institutt for Atomenergi, Kjeller. Siden 1980 har Steinnes satt sine spor i universitetsmiljøet i Trondheim der han startet sitt professorat i 1980 med å etablere en ny hovedfagsretning i kjemi (Naturmiljøkjemi). Professor Steinnes har vært veileder for mer enn 20 doktorander og 80 hovedfagskandidater. Hans vitenskapelige produksjon teller mer enn 600 arbeider ("Abstracts" ikke medregnet); mer enn halvparten i internasjonale tidsskrifter med referee-ordning. Et søk i ISI Web of Knowledge ga i 2008 en h-indeks på 39. I forbindelse med utdeling av prisen ble det arrangert et 1-dagsseminar med et faglig program til ære for professor Steinnes. Hans pionerarbeid innen INAA fra tiden ved Institutt for Atomenergi, Kjeller, samt betydningen av hans senere forskning ble godt

dokumentert av Professor Marina Frontasyeva, Joint Institute for Nuclear Research, Dubna, Russia. En omtale av mottaker av prisen kan leses i KJEMI 1/2009.

7. november

I 2008 fikk alle faggruppens medlemmer invitasjon til å delta i 40-års feiring. Jubileet gikk av stabelen 7. november i Weidemann-Auditoriet, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden. En ettermiddag med 7 inviterte foredrag ga både interessante tilbakeblikk og en innsikt i noen utvalgte emner fra nyere tid. Etter det faglige programmet var det lagt opp til besøk av utstillingen "Universitetet i Oslo – Kunstsamlingen". En velsmakende middag på Bølgen og Moi avrundet markeringen for de 47 fremmøtte. Et resymé av det faglige programmet er gitt i KJEMI 8/2008

Andre aktiviteter med bidrag fra FAK

Roland Kallenborn er faggruppens primus motor i organisasjonskomiteen for det svensk-norske samarbeidet om et felles miljøkjemisk møte. Arrangementet var i 2008 lagt til Hotell Kristina, Sigtuna, Sverige, 22.-24. september i regi av det Svenska Kemistsamfundet (<http://www.chemsoc.se/sidor/KK/SNMM2008/index.htm>). Neste møte skal arrangeres på Svalbard 2.-5. mars 2010.

Elin Gjengedal er norsk medlem i organisasjonskomiteen for "Nordic Atomic Spectroscopy and Trace Element Conference" (NASTEC). Konferansen ble arrangert regelmessig annet hvert år i et av de nordiske land frem til 2002. I 2007 ble 19th NASTEC arrangert i Laugarvatn på Island. Deltagelsen var god, den lokale organisasjonskomiteen på Island gjorde en flott innsats. 20th NASTEC var planlagt å gå i Grebbestad, Sverige 14.-17. juni 2009. Møtet ble avlyst og det er usikkert hva som vil skje med videreføring av dette møtet.

Reisestipend for studenter

Det er i 2008 delt ut reisestøtte til i alt 5 studenter. Det kom inn 3 søknader om reisestøtte fra det generelle stipendiet på inntil NOK 10.000,-. De to som best oppfylte kravene stilt i statuttene var PhD student Mesay Mulugeta Wolle, UiO og MSc student Kristine Stangeland, UMB.

Mesay Mulugeta Wolle fikk tildelt stipend for å delta på "The 4th Nordic Conference on Plasma Spectrometry", Loen, Norge, 15.-18. juni, 2008. Sammen med medforfatterne Grethe Wibetoe og Walter Lund fra UiO og Christian J. Engelsen, SINTEF, Oslo, deltok Mesay Mulugeta Wolle med posterpresentasjon med tittel "*Fractionation analysis of oxyanions in leachates of cement-based materials of a wide pH range using ion exchange sorbents based on charge separation*". I KJEMI 7/2008 publiserte Wolle sammen med medforfattere artikkelen "*Based on ion-exchange solid phase extraction: Environmental monitoring of trace elements*".

Kristine Stangeland benyttet sitt reisestipend for finansiering av reise til Bordeaux, Frankrike der hun 20.-25. juli, 2008 deltok på "The 18th International Symposium on Plant Lipids". Sammen med Yngve Stenstrøm and Mikael Ohlson, begge fra UMB, deltok Kristine Stangeland med posterpresentasjon med tittel "*Fatty acid composition of the moss *Pleurozium schreberi* in relation to associated fungi*".

Faggruppens nyopprettede stipendium på inntil NOK 10.000 utlyst innen organiske miljøgifter ble annonsert med løpende frist. To søknader ble innvilget: PhD student Line Småstuen Haug, Folkehelseinstituttet/UiO fikk støtte til deltagelse på "The 28th International Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (Dioxin 2008)", Birmingham, UK, 17-22 august, 2008. Line Småstuen Haug holdt foredrag med tittelen "*A simple and sensitive method for determination of a wide range of polyfluorinated compounds in serum*".

NORSK KJEMISK SELSKAP
FAGGRUPPE FOR ANALYTISK KJEMI

MSc student Mona Bakke, NILU/UMB, fikk tildelt reisestøtte for deltagelse på det Svensk-Norske Miljøkjemiske Møtet, Sigtuna, Stockholm 22.-24. September, 2008. Der holdt hun foredrag med tittelen "*Accumulation of polybrominated diphenyl ethers (PBDEs) in a marine foodweb from Åsefjorden, western Norway*". I KJEMI 11/2008 publiserte Mona Bakke sammen med Marianne Haukås, NILU, Elin Gjengedal, UMB, Anders Borgen, NILU og Espen Mariussen, NILU/ FFI, artikkelen "*Polybromerte difenyletere i Åsefjorden*".

Et stipend på inntil NOK 4.000 ble tildelt MSc student Rune Landsem, NIVA/UMB for deltagelse på "The 4th Nordic Conference on Plasma Spectrometry", Loen, Norge, 15.-18. juni, 2008. Han hadde sammen med Karl Andreas Jensen og Elin Gjengedal, begge fra UMB, samt Oddvar Røysset, NIVA, posterpresentasjon med tittelen "*Speciation of mercury by liquid separation hydride generation ICPMS*".

Styremøter

Det ble avholdt 2 styremøter.

NKS sentralt

Cathrine Thomsen og Elin Gjengedal deltok på NKS's Rådsmøte 4. april, ved Det Norske Vitenskapsakademi, Oslo.

Planlagte aktiviteter i 2009

Oppslag om planlagte aktiviteter annonseres på faggruppens hjemmeside (www.nks-analytisk.no), i KJEMI og på Teknas hjemmeside og i kurs- og møtekalender i Magasinet Tekna.

Annet

FAK startet i 2002 en artikkelserie innen Analytisk Kjemi for tidsskriftet KJEMI. Frem til 2006 kom 9 artikler på trykk. Publiseringen har dessverre stoppet opp. Faggruppen har vedtatt å øke honoraret til NOK 2.000,- og gjøre en ny innsats for å skaffe flere bidrag til tidsskriftet fra vårt fagområde. Faggruppen sitt bidrag til å øke publiseringsaktiviteten i KJEMI er for øvrig knyttet til utdeling av reisestipend for studenter. I 2008 kom det 2 bidrag på trykk, ytterligere 2 stipend med krav til å publisere artikkel i KJEMI er tildelt i 2008, men foreløpig ikke utbetalt. Det kan være flere årsaker til at det tar tid for studentene å skrive artikkelen til KJEMI. Noen ønsker å publisere i fagfelleurderte tidsskrifter først, andre har fullført studiet og kommet over i en ny arbeidssituasjon. Fra tidligere år står 3 bidrag "på vent"; det er imidlertid ingen foreldelsesfrist på utbetaling av stipendium.

Faggruppen tegnet støtte-medlemskap for 2003 og har siden videreført medlemskapet på NOK 5000,- i Forskerfabrikken (www.forskerfabrikken.no). Forskerfabrikken jobber med å stimulere barn til å "forske". På invitasjon fikk vi en flott demonstrasjon på Forskerfabrikkens kreativitet ved festmiddagen da faggruppen feiret sitt 40 års jubileum i november.

Ås, 23. februar 2009

Elin Gjengedal

Vedlegg: Regnskap